

אגרת לבני קהילתנו האהובה

מסופר על זוג אחד שהגיע אל הרב מנחם פרומן זצ"ל בבקשה שיערוך את חופתם. במהלך פגישת ההיכרות שאל אותם הרב פרומן: יצא לכם פעם לריב? בני הזוג הודו בהיסוס שאכן יצא להם לריב כמה פעמים ולבסוף התפייסו. הרב פרומן שמח שמחה גדולה ואמר: אם כך אני מוכן לחתן אתכם. זוג שלא עבר את מבחן המריבה וההתגברות עליה אינו בטוח דיו באהבתו, עכשיו שכבר רבתם אתם בשלים להתחתן.

הקהילה הדתית בשוהם קיימת שנים רבות וכבר עברה ויכוחים וטלטלות, אבל מחלוקת כזו כמו שאנו חווים בימים האחרונים נדמה כי טרם ראינו. טוב שאנו מקיימים את המסורת עתיקת היום, שקהילה יהודית בלי מריבה הגונה אינה קהילה. אך מעתה מוטלת עלינו החובה הדתית שלמדו חכמים מתוך פרשת קרח: "ולא יהיה קרח וכעדתו - מכאן שאין מחזיקים במחלוקת". עלינו לעשות הכל כדי להשקיט את הלהבות ולקיים את הדיון בצורה עניינית ומושכלת.

ראשית חכמה, בטרם באים לדון בכל נושא שהוא, עלינו להבהיר את המציאות שעליה דנים, שכן שנוי קל בעובדות יכול לשנות את ההתייחסות אליהן. על כן נתחיל מתיאור העובדות ומשם נעבור לטיעונים לכאן ולכאן.

א. רקע עובדתי מקומי

בשוהם פועלת קהילה רפורמית מזה 18 שנים, ולאורכן הקצתה המועצה לקהילה זו מבנים שונים לפעילותה. במהלך השנים היו בקשות רבות להקצאת שטח למבנה של קבע, והתייחסותי העקרונית לאורך השנים היתה שכדי להקצות מבנה של קבע צריך מספר מסוים של חתימות של משפחות החברות בקהילה ומשלמות לה דמי חבר. החתימות לא הושגו ולכן נמנעה המועצה מהענקת מגרש כזה. לאחרונה הושג מספר החתימות הדרוש, ובפני המועצה עמדו שתי ברירות: האחת, לאפשר לקהילה הרפורמית להתמודד על הקצאת השטחים המיועדים לשתיים או שלש קהילות שתקומנה בשכונה החדשה, כאשר ברור שאחת ההקצאות תעבור לקהילה זו או לחלופין להקצות לה מגרש נפרד. המועצה בחרה בדרך השניה. עד כאן העובדות.

ב. רקע ארצי

בישראל כשמונים קהילות רפורמיות וקונסרבטיביות פעילות בחלק גדול מקבלות תמיכה והרשאות בניה מהרשויות המקומיות. להלן מקבץ קטן של דוגמאות:

פתח תקווה - יש קהילה קונסרבטיבית. השנה הקהילה קיבלה מהעירייה מקום קבוע להתכנסות.

ירושלים - יש שבע קהילות רפורמיות פעילות ביניהן קהילת 'הר-אל' וקהילה קונסרבטיבית פעילה 'מורשת ישראל'. בעקבות החלטת בית משפט עיריית ירושלים מימנה אירוע תרבות רפורמי.

מודיעין - בעיר פועלים בית הכנסת הרפורמי 'מעין ברוך' ובית הכנסת 'ידיד נפש' הקונסרבטיבי בתמיכת העירייה. בנוסף פועל בעיר בית ספר רפורמי.

אפשר היה להציג דוגמאות נוספות אך די במקבץ הזה כדי להבין את היקף התופעה.

למותר לציין כי בכל המקומות הללו אחוז הצבור הדתי והחרדי בין התושבים גדול לאין ערוך מאשר בשוהם, וכי הרבנים המכהנים במקומות אלו מזוהים עם כל גווי היהדות הדתית והחרדית, אשכנזים וספרדים, ביניהם: הרב שלמה עמאר, הרב אריה שטרן, הרב בנימין אטיאס, הרב מיכה הלוי, הרב אליהו אלחרר, הרב דוד לאו, הרב יהודה דרעי ועוד.



ג. טענת המבקשים למחות

בדרכם של בית הלל נקדים את דבריהם החולקים ונשטח את עיקרי טענותיהם.

1. הקמת בית כנסת רפורמי הוא חלול השם ברבים, משום שהתנועה הרפורמית מבקשת לעקור את התורה וההלכה ולכן חובה עלינו למחות על כך.
2. הקמת בית הכנסת הזה עלולה להוות סכנה ומכשול לרבים שכן רבים ובעיקר בקרב הצבור המסורתי לא ידעו להבחין בין בתי הכנסת השונים וילכו למקומות הללו לחגוג בר מצוה וכדומה. שתי נקודות אלו יש בהן אמת רבה וממילא יש צורך להתייחס אליהן בכובד ראש.

ד. מדוע אין אני מוחה?

חובת המחאה על תופעות שליליות בפרט או בחברה היא חלק מנושא רחב ששמו מצות "תוכחה".

הכלל המרכזי בהלכות תוכחה הוא: "כשם שמצווה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע". זו אינה המלצה, או הכוונה, אלא הלכה. אנחנו חייבים לומר כשיש סיכוי שישמעו לנו ואנחנו מחוייבים לשתוק כשיודעים שלא ישמעו, על אחת כמה וכמה כשאנו יודעים שהאמירה תביא לתוצאות הפוכות.

חכמינו קבעו כי אין בדורנו מי שיודע להוכיח וכבר כתב ה-"חזון איש", גדול הפוסקים בדור הקודם, שכל ההלכות שנכתבו בתלמוד על המינים והכופרים אינן רלוונטיות לגבינו "ועלינו לקרבם בעבותות של אהבה".

אם היינו חושבים שמחאה תועיל במשהו היה ראוי למחות, והייתי מצטרף להיות ראשון המוחים והמוביל של מחאה זו. אבל ביודענו שהמחאה תזיק ותגרום ליותר שנאה וליותר דחייה מן היהדות ההלכתית אל עבר תנועות אחרות, הרי שאנו מצווים לעשות ההיפך. הצבור הרחב ימשיך להגיע אל בתי הכנסת הפועלים לפי ההלכה דווקא כשיראה שאנו בטוחים בעצמנו, מאירי פנים ופותחים את שערי קהילתנו אליהם בחום ובאהבה ולא תחת איום וכפיה.

אנחנו נמצאים במאבק על ליבה של החברה הישראלית שאינה שומרת מצוות. זה נכון בשוהם וזה נכון בביתו של כל אחד מאתנו עם חבריו או בני משפחתו. כל אחד מאתנו יודע שברגע שיכעס או ימחה בחבירו לעבודה או בשכן ליד ביתו או בילדו, הוא יאבד אותם. ולכן הוא יעשה את ההיפך; הוא יחייך, הוא יחבק, הוא יתפלל בדמעה שהקב"ה ישמע תפילתו ויחזיר את עם ישראל בתשובה שלמה, אבל הוא לא יצעק ולא ימחה. זה נכון ביחס לפרט וזה נכון בנוגע לכלל. טוב ונכון לאדם להביע עמדותיו, אך לא במחאות ולא בכעס או עלבונות.

לכן אינני מוחה על קיומה של בריכה מעורבת הפעילה בשבתות או על חילולי שבת אחרים ביודעי שכל מחאה, לא רק שלא תישמע אלא תביא לתוצאה הפוכה. זו הסיבה שבקהילות רבות בארץ קמו מבני תפילה לקבוצות שונות והרבנים באותן ערים שתקו, ביודעם שהתועלת מהמחאה קטנה מנזקה.

ה. על חופש הדת בישראל

מיסודי הקיום שלנו כחברה מגוונת ורבת דעות היא חופש האמונה. כולנו מאמינים בני מאמינים שאלוהינו אחד ומלכות תתגלה ותוכר על ידי כל יושבי ארץ. אבל בינתיים עד אז אין אנו יכולים ורוצים לכפות מישהו על אמונתו, זה לא יצליח וזה גם לא נכון מהותית. תמה תקופת ההפחדה והכפייה. בני אדם רוצים וצריכים להאמין מתוך חופש ולא מתוך לחץ ואיום. כמובן שחופש עלול לטמון בתוכו סכנות רבות כפי שאנו רואים בעולם המודרני, אבל זו תמצית קיומנו ומטרת קיומנו בעולם שנהיה בעלי רצון חופשי ונבחר בטוב.

הייתי שמח ומאושר לו כל תושבי שוהם וישראל היו סוברים כמוני שצריך להתפלל בבית כנסת הלכתי. אני מתנגד בכל מאודי לאופן שבו שיבשה התנועה הרפורמית את ערכי תורתנו וקיום מצוותיה וכמובן את דרכי הפולחן שלה. אבל מה אעשה ואני חי בעולם בו רבים הם הבוחרים בדרכים הנראות בעינינו כלא נכונות בעליל אבל זו בחירתם. במציאות חיינו יש רק דרך אחת להשפיע על המציאות הסובבת אותנו: להראות את המאור שיש לנו להציע.

אז מה כן עושים? מתפללים לאבינו שבשמים שיחזיר את עמנו בתשובה שלימה. מבררים לעצמנו מהי חשיבותה של תורה ובמה אנחנו צריכים להעמיק בה ובמאור שבה כדי שתקרין לאחרים. מסבירים לסובבים אותנו מדוע אנחנו חושבים שדרך הרפורמה שגויה (לשם כך צריך להבין מהי) וכן הלאה על זו הדרך. לא צועקים, לא מעליבים.

1. מילה אחרונה על מחלוקת

אימרה מפורסמת המיוחסת לרבי יונתן אייבשיץ אומרת שצריך מאד להזהיר ממחלוקת, במיוחד מכזו שהיא לשם שמים.

לכאורה זו הדרכה המנוגדת לדברי חכמינו האומרים שמחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים. אך כוונת הדברים פשוטה: במחלוקת לשם אינטרסים קל לזהות את המניעים וגם קל יחסית לרצות את החולקים ברצוי האינטרסים השונים. אך במחלוקת שהיא כביכול לשם שמים, האדם החולק חש כי הוא כולו בוער באש שהיא קודש לשם השם, ולכן הוא לא יהסס לחצות גבולות הלכתיים ומוסריים, להשתמש בעלבונות והשמצות, והכל לשם שמים. לכן עדיף להיות במחלוקת לא לשם שמים מאשר לחלוק באופן כזה לשם שמים. ומי כרבי יונתן אייבשיץ, שחשדוהו בשבתאות ובהאשמות אחרות, ידע זאת.

הפסים שאליהם ירדה המחלוקת בחלק מקהילתנו, אצל מעוט קטן ואהוב שוודאי כבוד שמים היה חשוב בעיניו, אמורים לעזע את אמות הספים שלנו כקהילה. ביטויים חריפים ומבזים כלפי רבנים בחלק מבתי הכנסת, רק בשל עמדה כזו או אחרת בוויכוח, אינם דרך התנהלות לגיטימית אלא אש זרה שהתלבשה על הקנאה לשם שמים. ברגע שבו מחלוקת, שהיא לגיטימית כשלעצמה, הופכת להיות לכלי לבזוי התורה חכמיה ולומדיה הרי שאין לה זכות קיום.

חכמינו אומרים במדרש על הפסוק "חבור עצבים אפרים הנח לו, - אם הם חבור אפילו עובדים לעצבים הנח לו ואין מדת הדין שולט בהם". כאשר עם ישראל שרוי בחיבור ואחוה, אפילו אם הם עובדים עבודה זרה – הקב"ה מוחל להם. וכן ההיפך, חלילה.

מותר וצריך לחלוק אלו על אלו, אבל הבה נעשה זאת באופן שמגדיל אהבה ורעות בינינו.

והאמת והשלום אהבו.

שבת שלום

הרב דוד סתיו

יסודות מסכת ראש השנה:

מצוות שופר - מהותה וגדרה

יום רביעי, ו' בכסלו, 10/11/2021 21:30-22:15

סדרת שעורים ללימוד בעיון של הסוגיות המרכזיות של מסכת ראש השנה.
מלמד: הרב שלמה ליפשיץ, ישיבת הר-עציון.

להצטרפות לקבוצת וואצפ למקורות, להעמקה, להקלטות ולעדכונים ניתן לפנות ליוסי מונזון: 054-7784823

סדרת השיעורים לעילוי נשמתה של שיר מונזון ע"ה,
בת קהילת שוהם.

קרבה שנת השבע - סדרת שיעורים בענייני

שמיטה, עם הרב מרדכי עסיס

מדי יום ראשון, בשעה 20:30-21:15, בזום ובפייסבוק

שיעור שישי

ביום א', ג' בכסלו, 7/11/2021

להצטרפות לקבוצת וואצפ למקורות, להעמקה, להקלטות ולעדכונים ניתן לפנות ליוסי מונזון: 054-7784823

סדרת השיעורים לעילוי נשמתה של שיר מונזון ע"ה,
בת קהילת שוהם.



אור דולק בבית הכנסת

במלאת 83 שנה
לאירועי ליל הבדולח

ביום שלישי ה' בכסלו תשפ"ב
9 בנובמבר 2021
נציין את הלילה ההוא
בו כבו האורות בבתי הכנסת בגולה.
לזכרם, האור בבתי הכנסת
בישראל ובתפוצות
יושאר דולק במשך כל הלילה.

אור במקום חושך
תקומה במקום אובדן
לימוד תורה במקום חורבן



ציריך שווייץ



רומא איטליה



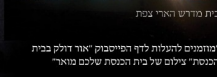
קבוצת יבנה



לידס אנגליה



בית מדרש הארי צמח



"מוזמנים להנעת ליל חיים ופסח" "אור דולק בבית הכנסת" "צילום של בית הכנסת שלום מואר"



תל אביב ישראל

חידון עפ"י הא' - ב' לפרשת תולדות

נכתב ע"י זיוה מונסונגו

מזל טוב!

**לאיילת ואמיר יפת
להולדת הנכד
בן ליונתן ורותם**

**לאהובה ורפי זברגר
ולמיכל וערן בן שימול
להולדת הנכדה
בת לרעות ויונתן**

**לאן ועובד ברלוביץ
להולדת הנכד
בן לאור ודבורה**

- א. צבע כפול.
- ב. עשיו מוכר אותה ליעקב.
- ג. שם ישב יצחק.
- ד. שם נוסף לתבואה.
- ה. דָּחַס אוכל רב לפי ע"פ הכתוב.
- ו. חמש מילים רצופות הפותחות באות זו.
- ז. ירבה ככוכבי השמים.
- ח. פחד גדול ומשתק.
- ט. רסיס לילה.
- י. אחז בעקבו ומכאן שמו.
- כ. בנות ארץ זו רעות.
- ל. עם, אומה.
- מ. שכונה ירושלמית.

י. אחז בעקבו ומכאן שמו.

כ. בנות ארץ זו רעות.

ל. עם, אומה.

מ. שכונה ירושלמית.



חניכים והורים יקרים ה' עמכם!

ערב שבת:

פעולות חב"ב - 21:00

וביום השבת:

מפקד חב"ב - 15:15

מפקד חב"א - 15:30

מחכים לכם!

סגל תשפ"ב ועדי הקומונרית

סדרה מספר 11



בית מדרש שוהם מזמין אתכם
לערבי לימוד קהילתיים

חכמים פורצי דרך בהלכה ובמחשבה

הסדרה תעסוק באישים
דגולים בשרשרת הדורות
של עם ישראל. נלמד בין
היתר על תולדות חייהם,
אישיותם והגותם ונזהה מהו
החותם העמוק שהותירו
בעולם היהודי.

השיעור יתקיים בבית הכנסת
"אהבת ישראל" מרכז ספרא,
שד' עמק איילון 28, שוהם
ביום שלישי 20:15
20:30 תחילת השיעור

פרופ' אבינועם רוזנק, האוניברסיטה העברית בירושלים
אوتודוכסיה חוצת גבולות, נבואית ופרדוקסלית לאור
דמות של הרב קוק

9

נובמבר 2021
ה' בכסלו

Freelance Design Studio
אורנה 050-3311157



השיעור מוקדש לע"נ שלום סויסה ז"ל בן תמר, אחיה של אסתר פרץ
ולע"נ סילביה נחום ז"ל בת תמר, אחותה של אסתר פרץ
ולע"נ דוד פרץ ז"ל בן חביבה, בן דודם של אסתר ויוסף פרץ
ולע"נ דוד פרץ ז"ל בן תמו, חברה היקר של אסתר ויוסף פרץ
הכיבוד נתם על ידי יוסף ואסתר פרץ



השעורים מיועדים לנשים ולגברים. הישיבה בנפרד, כמנהג הקהילה המארחת
הכניסה חופשית בהתאם לכללי ה"תו הירוק" של משרד הבריאות
054-7784823 בית מדרש שוהם להצטרפות, סרקו